

2017/2009(INI)

15.3.2017

ONTWERPVERSLAG

over Europese duurzaamheidsmaatregelen
(2017/2009(INI))

Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid

Rapporteur: Seb Dance

INHOUD

	Blz.
ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT	3
TOELICHTING	7

ONTWERPRESOLUTIE VAN HET EUROPEES PARLEMENT

over Europese duurzaamheidsmaatregelen (2017/2009(INI))

Het Europees Parlement,

- gezien de resolutie van de Verenigde Naties over Agenda 2030, getiteld "Onze wereld transformeren: de 2030-Agenda voor duurzame ontwikkeling", die op 25 september 2015 werd goedgekeurd op de VN-wereldtop inzake duurzame ontwikkeling te New York¹,
  - gezien de Overeenkomst van Parijs, goedgekeurd op de 21e Conferentie van de Partijen (COP21) te Parijs op 12 december 2015,
  - gezien artikel 7 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), waarin is vastgelegd dat de EU toeziet "op de samenhang tussen haar verschillende beleidsmaatregelen en optredens, rekening houdend met het geheel van haar doelstellingen",
  - gezien de mededeling van de Commissie van 22 november 2016, getiteld "Volgende stappen voor een duurzame Europese toekomst, Europese duurzaamheidsmaatregelen" (COM(2016)0739),
  - gezien zijn resolutie van 12 mei 2016 over de follow-up en de herziening van de Agenda 2030²,
  - gezien artikel 52 van zijn Reglement,
  - gezien het verslag van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid en de adviezen van de Commissie ontwikkelingssamenwerking, de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling en de Commissie cultuur en onderwijs (A8-0000/2017),
- A. overwegende dat de EU en haar lidstaten de 2030-Agenda voor duurzame ontwikkeling, met inbegrip van de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's), hebben goedgekeurd;
- B. overwegende dat de 17 duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen alle domeinen van het Uniebeleid betreffen;
- C. overwegende dat Europa 2020 doelstellingen bevat met betrekking tot klimaatverandering en duurzame energie, namelijk het verminderen van de emissie van broeikasgassen met 20 %, het verzekeren dat hernieuwbare energie 20 % van de energievraag in de EU voor haar rekening neemt, en het vergroten van de energie-efficiëntie met 20 %;
- D. overwegende dat de EU en al haar lidstaten de Overeenkomst van Parijs hebben

---

¹ A/RES/70/1.

² Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0224.

ondertekend en bijgevolg inspanningen leveren om de opwarming van de aarde tot ruim onder 2 °C te houden en zo de ergste gevolgen van de klimaatverandering te vermijden, omdat deze fenomenen duurzame ontwikkeling ondermijnen;

- E. overwegende dat bij de evaluatie van de doeltreffendheid van de SDG-agenda in Europa nu en in de toekomst niet alleen naar de huidige successen gekeken mag worden, maar ook de toekomstige inspanningen en regelingen onderzocht moeten worden;
1. verwelkomt de mededeling over Europese duurzaamheidsmaatregelen, als antwoord van de EU op de 2030-Agenda voor duurzame ontwikkeling;
  2. verwelkomt de inspanningen van de Commissie om de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen in alle EU-beleidsmaatregelen en -initiatieven te integreren, met als leidraad de drie pijlers van duurzame ontwikkeling (namelijk de sociale, economische en milieupijler);
  3. verwelkomt de inspanningen van de Commissie om de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen in haar strategie voor betere regelgeving op te nemen;
  4. herinnert eraan dat de EU en al haar lidstaten de Overeenkomst van Parijs hebben ondertekend en bijgevolg inspanningen leveren om de opwarming van de aarde ruim onder 2 °C te houden;
  5. erkent dat, om de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen te halen, de betrokkenheid van meerdere belanghebbenden van de EU, de lidstaten, maatschappelijke organisaties, bedrijven en derde partijen zal worden vereist;
  6. verneemt met instemming dat de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen opgenomen zijn in de evaluatie van de tenuitvoerlegging van het milieubeleid; roept op om jaarlijks verslag uit te brengen aan het Parlement over de vooruitgang bij de implementatie van de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen in de EU; vraagt om het Parlement een partner in deze procedure te maken, met name in de tweede actielijn voor de periode na 2020; vraagt om een jaarlijkse dialoog en verslaglegging tussen het Parlement en de Commissie, met een verslag als resultaat; benadrukt dat de resultaten transparant, eenvoudig te begrijpen en voor een breed publiek beschikbaar moeten zijn;
  7. verwelkomt de recente ontwikkelingen met betrekking tot een efficiënt beheer van hulpbronnen en afval en de kringlooeconomie; verzoekt de Commissie de doelstellingen opwaarts bij te stellen, en vraagt dat zij daarbij de lidstaten ondersteunt en gidst bij het verwezenlijken van afvalpreventie; vraagt de Commissie om een ambitieuze en brede strategie voor plastic voor te stellen en in dat verband ook de doelstelling van een milieuvriendelijk beheer van chemische stoffen tegen 2020 te respecteren;
  8. benadrukt dat het verlies aan biodiversiteit volgens het laatste verslag over "Planetaire grenzen" de grootste uitdaging voor onze planeet is; roept de EU en de lidstaten in dit verband op tot meer inspanningen om hun doelstellingen te halen, namelijk tegen 2020 het biodiversiteitsverlies stoppen en minstens 15 % van de aangetaste ecosystemen herstellen;

9. erkent dat het zevende milieuactieprogramma vele van de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen omvat; verwelkomt de aandacht voor biodiversiteit, natuurlijke hulpbronnen en ecosystemen en het erkende verband tussen deze elementen en de volksgezondheid;
10. wijst er nogmaals op dat in het klimaat- en energiekader 2030 is bepaald dat de emissie van broeikasgassen met minstens 40 % verminderd moet worden, dat hernieuwbare bronnen minstens 27 % van de energievraag in de EU voor hun rekening moeten nemen, en dat de energie-efficiëntie met minstens 30 % verbeterd moet worden; vraagt de Commissie een studie uit te voeren waarin nagegaan wordt of deze doelstellingen zullen volstaan om de EU te helpen de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen en haar verbintenissen krachtens de Overeenkomst van Parijs te halen;
11. vraagt de Commissie een verslag op te stellen over de vlaggenschipregeling van de EU voor koolstofvermindering (het emissiehandelssysteem, EU ETS), om na te gaan of het huidige traject voor vermindering zal volstaan om de EU te helpen de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen en haar verbintenissen krachtens de Overeenkomst van Parijs te halen;
12. erkent dat de transitie naar nieuwe economische en sociale modellen onvermijdelijk ook gevolgen zal hebben voor gemeenschappen die gecentreerd zijn rond traditionele zware industrie, die mettertijd overbodig zal worden; roept de Commissie op om financiering uit bronnen zoals de EU-ETS te gebruiken voor een "Fonds voor billijke transitie" dat deze gemeenschappen helpt;
13. merkt op dat extreme klimaats- en milieumomstandigheden behoren tot de huidige en toekomstige drijfveren voor migratie uit derde landen; benadrukt dat de Commissie hier de nodige aandacht aan moet besteden in haar extern beleid, en er bij al haar acties voor moet zorgen dat het beperken van de zwaarste gevolgen van klimaatverandering een prioriteit van de EU is;
14. spoort de Commissie aan om meer stimulansen en richtsnoeren te bieden voor multinationals en bedrijven die willen overstappen op duurzame financiering en hun investeringen in fossiele brandstoffen willen stopzetten; roept op om het MFK voor de periode na 2020 volledig compatibel te maken met de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen, en om een aanzienlijke verhoging van de financiering voor officiële ontwikkelingshulp te verzekeren;
15. erkent dat weerbare en duurzame infrastructuur essentieel is om een koolstofarme duurzame toekomst te verwezenlijken en een aantal extra voordelen met zich meebrengt; is van oordeel dat de transitie naar een duurzame samenleving slechts mogelijk is door ons aandeel aan hernieuwbare energie op te voeren en inspanningen te blijven leveren om een betere energie-efficiëntie van het gebouwenbestand, toestellen en stroomnetten te verzekeren;
16. wijst erop dat milieu- en klimaatwijzigingen behoren tot de grootste belemmeringen voor het verzekeren en behouden van vrede en gerechtigheid;
17. roept de Commissie op om bij investeerders, vakbonden en burgers de voordelen te benadrukken van het verplaatsen van de activiteiten uit niet-duurzame banen in

achterhaalde zware industrie, naar groene, schone banen van hoge kwaliteit;

18. is van oordeel dat elke toekomstvisie voor Europa de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen als een kernbeginsel moet omvatten, en dat de lidstaten daarbij moeten overstappen op duurzame modellen voor industrie, werkgelegenheid en milieu- en klimaatbeheer, zoals bepaald in het witboek van de Commissie van 1 maart 2017 over de toekomst van Europa (COM(2017)2025);
19. benadrukt de rol van de stedelijke agenda van de EU bij de tenuitvoerlegging van de mondiale "nieuwe stedelijke agenda"; verwelkomt initiatieven als de groene bladerenwedstrijd en het wereldwijde Burgemeestersconvenant voor klimaat en energie en benadrukt voorts het cruciale belang van steden en regio's voor het verwezenlijken van de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen;
20. verwelkomt het voornemen om duurzame ontwikkeling te integreren in het handels- en investeringsbeleid, alsook in de initiatieven op het gebied van consumptie en productie in de EU;
21. verzoekt de Commissie om extra inspanningen te blijven leveren met het oog op ernstige maatregelen om de slechte luchtkwaliteit tegen te gaan; erkent dat de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen met betrekking tot gezondheid en duurzaam wonen zonder deze maatregelen niet gehaald kunnen worden;
22. verzoekt de Commissie om in het kader van de komende tussentijdse evaluatie van het gemeenschappelijk landbouwbeleid voorstellen te doen om de vergroeningsmaatregelen verder te versterken en de verwezenlijking van duurzame-ontwikkelingsdoelstelling 2 te verzekeren;
23. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

TOELICHTING

De duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen van de VN (SDG's) hebben gevolgen voor bijna alle EU-beleidsdomeinen. Ze vormen niet alleen een blauwdruk voor een betere samenleving en wereld, maar zijn ook essentiële elementen, die aan de hand van praktische en meetbare maatregelen gerealiseerd moeten worden, voor betere en beter verdeelde resultaten op het vlak van gezondheid, een groter welzijn onder burgers, meer algemene welvaart, maatregelen tegen klimaatverandering en het behoud van het milieu voor toekomstige generaties.

Het Parlement is bijzonder ingenomen met de inspanningen van de Commissie om te beoordelen welke gevolgen haar werkprogramma's hebben voor het halen van de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen. Het is essentieel dat de Unie een reeks duidelijk meetbare maatregelen heeft voor de verwezenlijking van de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen.

In dit verslag worden de reeds bestaande initiatieven van de EU-instellingen voor het halen van de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen erkend, maar is het doel daarnaast ook een breder kader te creëren voor een toekomstig stappenplan voor de toekomst van de EU, wat ervoor zal zorgen dat de handhaving van de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen een essentieel onderdeel wordt van initiatieven die met betrekking tot de EU werkprogramma's op allerlei gebieden voorgesteld worden.

Voor het bepalen van de aanpak van de Unie is het voorgestelde platform met meerdere belanghebbenden cruciaal, aangezien de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen niet gehaald kunnen worden zonder overleg en zonder betrokkenheid van verschillende regeringslagen en maatschappelijke organisaties. Hoewel de Europese wetgeving de gemeenschappen kan helpen om de doelstellingen te halen, zal de realisatie grotendeels op plaatselijk niveau gebeuren. Het platform met meerdere belanghebbenden moet daarom bestaan uit verschillende actoren op nationaal, regionaal en plaatselijk niveau: van plaatselijke en regionale raden tot burgemeesters en parlementsleden. Het zal ook een forum moeten zijn waarin verschillende actoren uit het maatschappelijk middenveld betrokken worden, zoals particuliere ondernemingen (zowel kleine als grote), de vrijwilligerssector, en individuele burgers.

Het platform moet ook een forum zijn om goede praktijken, succesverhalen en ideeën die niet hebben gewerkt te delen. Het forum heeft tot doel te verzekeren dat de voorstellen niet slechts in één richting gebeuren (vanuit de EU-instellingen naar beneden), maar dat initiatieven en voorstellen op EU-niveau steunen op en verbeterd worden door ervaringen op lokaal niveau.

Om de tenuitvoerlegging van de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen in alle Europese werkprogramma's te ondersteunen, is het volgens de rapporteur nodig dat de Commissie nu begint met een aantal studies om na te gaan of de huidige doelstellingen zullen volstaan om de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen te halen. Ook moet verslaglegging over de vooruitgang met betrekking tot de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen ingebed worden in de werkmethoden van de nationale, regionale en lokale regeringen; de particuliere bedrijven en het maatschappelijk middenveld moeten door de Commissie worden ondersteund, via het platform met meerdere belanghebbenden, om de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen in hun werkmethoden op te nemen.

De rapporteur wijst nadrukkelijk op het werk van het Comité van de Regio's, dat benadrukt dat steden en regio's belangrijk zijn voor het halen van de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen. Steden leveren met name concrete inspanningen om connectiviteit, energieverbruik, transport en afvalbeheer te verbeteren. De beste van deze initiatieven, die grotendeels in het werk van het Burgemeestersconvenant zijn opgenomen, dragen bij tot de verwezenlijking van duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen 3, 6, 8, 9, 10 en 11.

Europa heeft de mogelijkheid om op dit cruciaal moment te beoordelen of het huidige klimaatbeleid zal leiden tot het gewenste resultaat, namelijk het halen van de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen. In dit verslag wordt getracht na te gaan of de vlaggenschipinstrumenten van de EU – de EU-ETS en de beschikking inzake de verdeling van de inspanningen – zorgen voor de koolstofreductie die nodig is om de zwaarste gevolgen van de klimaatverandering te beperken. Deze regelingen behoren tot een reeks instrumenten die beoordeeld zullen worden op hun doeltreffendheid bij het verwezenlijken van duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15 en 17.

In dit verslag wordt daarnaast ook onderzocht of andere Europese beleidsmaatregelen op het gebied van energie, afval en milieu voldoende zullen zijn om ons binnen veilige planetaire grenzen te houden en duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen 2, 3, 6, 11, 12, 14 en 15 te halen.

Het Parlement is ingenomen met de inspanningen van de Commissie voor duurzame economische groei en de erkenning van de noodzaak om over te gaan tot groene, duurzame banen van hoge kwaliteit. Een grondige tenuitvoerlegging van de bestaande wetgeving inzake afvalpreventie en -beheer kan meer dan 400 000 groene banen opleveren; de herziening van de afvalrichtlijnen kan zorgen voor nog eens 180 000 groene jobs extra. Bovendien kunnen verdere energie-efficiëntie- en besparingsmaatregelen tot 2 miljoen groene banen scheppen, en nog eens 3 miljoen banen extra in de sector van hernieuwbare energie, waardoor bijgedragen wordt aan de verwezenlijking van duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen 1, 2, 3, 4, 7, 9, 10, en vooral duurzame-ontwikkelingsdoelstelling 8 over het creëren van fatsoenlijk werk.

Voorts moeten we aandacht besteden aan het laatste verslag over "Planetaire grenzen", waaruit blijkt dat het verlies aan biodiversiteit de grootste uitdaging voor onze planeet is. De Unie en de lidstaten moeten daarom, als we duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen 14 en 15 willen halen, meer inspanningen leveren zodat de EU haar belofte om het verlies aan biodiversiteit tegen 2020 te stoppen en ten minste 15 % van de aangetaste ecosystemen te herstellen, kan waarmaken.

Tot slot moeten ook consumptie en productie duurzamer gemaakt worden om duurzame-ontwikkelingsdoelstelling 12 te halen. Met betrekking tot consumptie kan veel aangepakt worden door de afvalrichtlijnen, met name door het ontwerp van verpakkingen onder de loep te nemen, naast voedselverspilling en elektronisch ontwerp. Productie is echter ingebed in verschillende lagen van de economie, industrie en infrastructuur van de Europese Unie. Dit onderstreept het belang van een horizontale aanpak, over alle Uniedomeinen heen, om de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen te integreren, hetgeen slechts mogelijk is als alle delen van de samenleving participeren.

De rapporteur erkent dat duurzame-ontwikkelingsdoelstelling 3, met betrekking tot volksgezondheid, ook voorkomt in en toepasselijk is op de andere duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen. Hoewel toegang tot geneesmiddelen en onderzoek naar nieuwe

ziekten en geneesmiddelen belangrijk zijn, is de rapporteur van oordeel dat het onmogelijk is om de in 12, 13, 14 en 15 gevraagde stijging van de levensverwachting en terugdringing van de aan het milieu gekoppelde sterfte te verzekeren zonder de beloften voor een gezond klimaat en milieu waar te maken.

De lidstaten hebben het VN-programma voor de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen zowel als individuele landen als in groep, als leden van de Europese Unie, ondertekend. Daarnaast hebben de lidstaten en de EU ook het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering ondertekend, de zogenaamde "Overeenkomst van Parijs" over klimaat. Om aan de Overeenkomst van Parijs te voldoen moeten maatregelen getroffen worden om de emissie van broeikasgassen terug te dringen, ontbossing in grote mate te beperken en een efficiënter gebruik van hulpmiddelen te verzekeren, teneinde de stijging van de temperatuur van de aarde te beperken tot hoogstens 1,5 °C boven het pre-industriële niveau. Op vele gebieden overlappen de Overeenkomst van Parijs en de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen. Daarom moeten de Commissie, het Parlement en de lidstaten openstaan voor de mogelijkheid dat op vele gebieden tegelijkertijd aan de twee internationale verbintenissen kan worden voldaan.

De integratie van de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen in de strategie voor betere regelgeving zal het Europese wetgevingswerk bemoeilijken. In wetgeving moet duidelijk aangegeven worden op welke punten de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen worden gehaald. In dit verslag worden de beleidsdomeinen geïdentificeerd waarop Europa niet in de richting van de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen gaat, bijvoorbeeld het stimuleren van biobrandstoffen op basis van voedingsgewassen. We verwelkomen echter de stappen die gezet worden om duurzaamheidscriteria en passende zorgvuldigheid in de toeleveringsketen te integreren in alle beleidsmaatregelen die gevolgen hebben voor het klimaat en het milieu, alsook om de thema's van IAO-verdrag 169 over rechten van inheemse volkeren te integreren in de beleidsvorming met gevolgen voor derde landen.

Een andere pijler die aangepakt moet worden is die van financiële duurzaamheid. Financiële markten in de EU blijven investeren in op fossiele brandstoffen gebaseerde industrieën en andere niet-duurzame gebieden. Dit is uiteindelijk nefast voor de mogelijke dividenden van de investeerder, wanneer winst op langere termijn onwaarschijnlijk wordt door de steeds snellere transitie naar hernieuwbare energie (de zogenaamde "koolstofbel"). Als de overgang van portfolio's naar duurzame alternatieven niet wordt aangemoedigd, dreigen de financiële markten de inspanningen voor het halen van de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen op andere gebieden te ondermijnen.

Regelingen om fatsoenlijke groene banen van lange duur te scheppen zijn cruciaal. In dit verslag willen we echter benadrukken dat de breuk van de Europese economie met de traditionele zware industrie waar zij afhankelijk van is geweest onvermijdelijk zal leiden tot een verlies van banen in bepaalde industrieën. Daarom is het principe van "billijke transitie" zo belangrijk. Door "billijke transitie" in het Europees beleid te integreren, en door een "Fonds voor billijke transitie" op te richten, kunnen we verzekeren dat de gemeenschappen in de frontlijn van de veranderingen geen negatieve gevolgen ondervinden, door de gemeenschappen op verschillende niveaus te ondersteunen en door de getroffen gebieden de grootste prioriteit te geven voor ondersteuning – financieel of in een andere vorm – als een onderdeel van de overgang naar een breder en duurzamer industriemodel.

In dit verslag wordt benadrukt dat voor het halen van de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen een aanpassing nodig zal zijn aan innovatieve benaderingswijzen die in de loop der tijd zullen evolueren; daarom moet dit proces jaarlijks geëvalueerd worden. Het Parlement moet in deze evaluatieprocedure als een volwaardige partner gezien worden. De rapporteur stelt een jaarlijkse ronde tafel voor, onder leiding van de Commissie, tussen het Parlement en de Commissie, om een stand van zaken van de vooruitgang te geven en een tijdschema af te spreken voor toekomstige maatregelen.

De Commissie staat op het punt om samen met de lidstaten te beginnen aan een grondige herzieningsprocedure, waarbij de toekomst van Europa en de Europese Unie op lange termijn wordt onderzocht. In de loop van deze herziening moeten we de kans grijpen om niet alleen de reeds geleverde inspanningen voor het halen van de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen te beoordelen, maar deze doelstellingen ook verder te integreren in domeinen waarop nog geen aanpak voor het halen van deze doelstellingen bestaat. Een gemeenschappelijke Europese aanpak voor het halen van de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen op alle domeinen waarop de Unie actief is, zal er niet alleen voor zorgen dat we onze huidige manier van leven en arbeidspatronen zullen aanpassen om het milieu te redden, maar ook dat we toekomstige generaties in staat stellen om de uitdagingen te overwinnen en de mogelijkheden van een mondiale economie met steeds meer aandacht voor duurzaamheid te benutten.